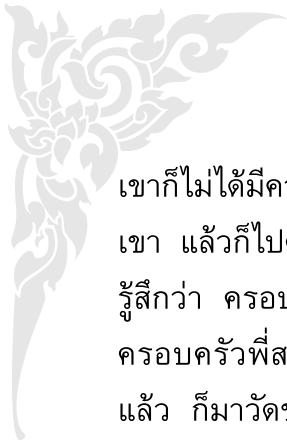

ทำยังไงได้ ก็มันไม่มี

ถ้าบอกว่า “ทำยังไงได้ ก็มันไม่มี มันก็ต้องทำ” มันไม่ถูก ไม่มีจะกินแล้ว ก็ต้องเอา ต้องกินต้องใช้ ที่คิดกันอย่างนี้เพราะไม่มีใครบอก ถามว่าพระพุทธศาสนาสอนอะไร สอนสามอย่าง สอนให้เว้นจากการทำความชั่ว สอนให้ทำความดี ให้ถึงพร้อม สอนให้ทำจิตใจให้ผ่องใสอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่มีใครอธิบายได้ชัดเจนว่า ทำดีเมื่อไหร่ ทำดีที่ไหน พุทธดีที่ไหน คิดดีอย่างไร ทำใจให้ผ่องใสเมื่อไหร่ ไม่มีใครบอก

ถ้าเราทำดีอยู่ตลอดเวลา ความดีมันต้องส่งผลมาแน่นอน นอกเสียจากว่า เราทำแล้วเราสงสัยในบาปในบุญ ทำดีมีจริงหรือเปล่า เขาพูดทุกวัน ทำดีไม่ได้ดี มันสวนคำสอนพระพุทธองค์ เหมือนกับสงสัยในคำสอนของพระพุทธองค์ พระพุทธองค์กล่าวว่า ทำดีต้องได้ดี เขาทำดีทุกวัน เขาเชื่อสัตย์ตลอด เขาไม่เคยทำอะไรที่มันเป็นเรื่องทุจริตเลย ถ้ามันยังมีกรรมอยู่นะ กรรมมันจะเป็นตัวสนับสนุน กรรมดีสนับสนุนให้รอด กรรมไม่ดีก็จะสนับสนุนให้ไม่รอดเหมือนกัน

แม่ชีคลุกคลีกับคนทุกระดับ แม่ชีทราบว่ ไอ้โฮ บ้านหลังใหญ่ ประมาณเดินตั้งแต่หลังวัดพิชัยญาตินี่นะ มาถึงห้องแม่ชี บ้านหลังเดียวนะ ห้องนี้ห้องคนใช้ ห้องนี้ห้องแม่ครัว แล้วก็เดินมาที่สุดท้ายเป็นที่รับแขก แล้วห้องนอนเขาก็แค่หน่วยเดียว สร้างเป็นร้อยล้านนะ ถามว่าเขามีความสุขไหม

เขาก็ไม่ได้มีความสุขนะ เขาก็ยังทุกข์เรื่องลูกเขา ลูกเขาไม่ฟังเขา แล้วก็ไปดูครอบครัวที่มันพอนะ ครอบครัวที่มันพอดูแล้วรู้สึกว่าการครอบครัวนี้มันอบอุ่น อย่างลูกศิษย์แม่ชีครอบครัวนี้ครอบครัวพี่สมชายนี้ รู้สึกพอ ถึงเวลาเขาส่งปลาออกนอกแล้ว ก็มาวัดช่วยกิจของวัดเพราะว่าดีนรรมาทั้งชีวิตแล้ว ถ้ามันไม่พอก็ต้องดีนอีก อันนี้เขารู้สึกพอ ถึงเวลามันมีปลามา เขาก็ส่งไป ไม่มีเขาก็มาทำบุญ เอาแรงเข้าแลก ทุกอย่างไม่ได้ขึ้นกับสตางค์นะ ทุกอย่างมันขึ้นอยู่กับใจ บางคนทำบุญมาครั้งเดียวแต่เป็นเจ้านายทั้งวัด ตลอดชาติเลย ทำบุญครั้งเดียวนะ ทำบุญใหญ่ ทำบุญมาล้านหนึ่ง คนในวัดตั้งแต่คนที่ใหญ่ที่สุดจนเล็กที่สุดต้องเกรงใจคนๆ นี้คนเดียวตลอดชาติ บุญเขาก็ได้ของเขาไป แต่เขายังมีอิทธิพลเหนือบุญเขาอีก มันไม่ใช่ มันเป็นกรรม ต้องให้คนในวัดเกรงใจเขา ต้องเอาโต๊ะให้เขานั่ง มันไม่ถูก บุญเขาทำก็เรื่องของเขา คนเรารู้สึกพอก็จะไม่มีอะไรขัดแย้งในภายหลัง แต่ถ้ามันไม่รู้รู้สึกพอมันก็จะขัดแย้งทุกอย่างเลย